

Samorządy spodziewają się spadku wartości nadwyżki operacyjnej w roku 2022 w porównaniu z rokiem poprzednim – takie przekonanie podziela od 56% gmin wiejskich do nawet 86% miast na prawach powiatu. Co trzeci polski samorząd, zapytany w połowie roku o nadwyżkę szacowaną na całe dwanaście miesięcy, nie był jednak w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi. To obrazuje skalę niepewności, która wynika po części z niestabilnej sytuacji gospodarczej i geopolitycznej, a po części ze zmian regulacyjnych. Tylko nieliczne samorządy spodziewają się, że nadwyżka utrzyma się na podobnym poziomie jak w roku 2021, a zupełnie wyjątkowe są głosy mówiące o wzroście nadwyżki.

Szukając przyczyny spadku nadwyżki operacyjnej w 2022 roku samorządy wskazują wzrost wydatków bieżących oraz spadek dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Jest to główna przyczyna spadku dla 46% samorządów oczekujących spadków nadwyżki ale aż 82% samorządów ocenia, że dochody z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych będą miały generalnie negatywny wpływ na nadwyżkę. Nie licząc województw jest to najczęściej wskazywana dominująca przyczyna spadku nadwyżki we wszystkich typach samorządów.

Jak podaje BGK w swoim raporcie - na kolejnych miejscach listy dominujących przyczyn spadku nadwyżki operacyjnej znajdują się dodatkowe wydatki, zwłaszcza te związane ze wzrostem cen energii i surowców energetycznych (26% samorządów oczekujących spadku ocenia ten czynnik jako dominujący, ale 62% samorządów wskazuje, że jest to czynnik o negatywnym wpływie). Co ciekawe, wydatki związane z napływem uchodźców znacznie rzadziej uznawano za wpływające negatywnie na nadwyżkę (twierdziło tak 28% samorządów) i właściwie nigdy nie były wskazywane jako główna przyczyna zmian. Przyczyny związane ze wzrostami wydatków bieżących były wskazywane jako główne łącznie przez ponad 34% samorządów. Potwierdza to znaczenie inflacji dla poziomu nadwyżki.

Źródło: IP BGK